

2.8.2005

SM-2005-02206/Tu-523

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos
Rikosylikonstaapeli Kalevi Kaskentaus

PL 11
00241 HELSINKI

Lausuntopyyntönne 12.7.2005, viitteenne B/273/RTO/12.7.2005

RAHANKERÄYSLUVAN TARVE

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos on pyytänyt sisäasiainministeriön kannanottoa siitä, täyttääkö nettisivuilla www.ffi.org oleva Electronic Frontier Finland ry:n maininta "lahjoituksista" luvattoman rahankeräyksen tunnusmerkistön.

Lausuntopyynnön liitteenä ovat tulosteet nettisivuilta www.ffi.org.

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos on ilmoittanut, että sen tiedon mukaan toimintaan ei ole haettu rahankeräyslupaa Etelä-Suomen lääninhallitukselta.

Sisäasiainministeriön lausunto

Sisäasiainministeriö toteaa rahankeräyslain 6 §:n 2 momentin mukaisena lausuntonaan seuraavaa:

Rahankeräyksellä tarkoitetaan rahankeräyslain (590/1980) 1 §:n mukaan toimintaa, jossa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa. Vastikkeena ei edellä mainitun rahankeräyslain pykälän mukaan pidetä merkkiä, tarraa tai muuta keräyksen tai sen toimeenpanijan tunnusta, jolla on vähäinen taloudellinen arvo taikka jonka arvo suhteessa lahjoitukseen on alhainen.

Rahankeräyslain 2 §:n mukaan rahankeräys saadaan toimeenpanna varojen hankkimiseksi sosiaalista, sivistyksellistä tai aatteellista tarkoitusta taikka yleistä kansalaistoimintaa varten. Rahankeräykseen on saatava rahankeräyslupa. Rahankeräyslupa voidaan lain mukaan antaa ainoastaan kotimaiselle rekisteröidylle yhdistykselle tai muulle yhteisölle taikka itsenäiselle säätiölle, jolla on yksinomaan sosiaalinen, sivistyksellinen tai muu aatteellinen tarkoitus.

Rahankeräyslupaa ei lain 3 §:n 3 momentin mukaan tarvita yksityisen henkilön merkkipäivään tai naapuriapuun liittyvään rahankeräykseen.

Rahankeräysluvan myöntää kihlakunnan poliisilaitos yhden kihlakunnan alueelle toimeenpantavaan rahankeräykseen ja lääninhallitus sitä laajemmalle alueelle. Rahankeräyslupa voidaan myöntää yhden vuoden määräajaksi.

Sisäasiainministeriön tulkinnan mukaan voimassa olevassa rahankeräyslaissa naapuriavulla tarkoitetaan sellaista toimintaa, jossa erilaisiin vaikeuksiin (esimerkiksi onnettomuus, sairaus tai muu yllättävä tapahtuma) joutunutta henkilöä tai perhettä voidaan auttaa läheisten toimesta.

Rahankeräyslaissa tarkoitettua naapuriapua voidaan tarjota tavarana, rahana tai esimerkiksi työpanoksena. Tyypillinen naapuriavun muoto on esimerkiksi se, että talkootyönä korjataan naapurin vahingoittunutta asuinkiinteistöä tai lahjoitetaan tavaraa taikka rahaa.

Ministeriön tulkinnan mukaan lähipiirillä tarkoitetaan sellaisia henkilöitä tai yhteisöjä, joilla on suoraan henkilöllinen tai maantieteellinen yhteys tai tuntemus autettavaan henkilötahoon. Naapuriavun tulee perustua spontaaniin toimintaan, johon ei liity lainkaan rahankeräyslain 1 §:ssä tarkoitettua yleisöön vetoamista, vaan apua annetaan eri muodoissaan täysin oma-aloitteisesti.

Naapuriapua ei ministeriön tulkinnan mukaan ole mahdollista toteuttaa esimerkiksi siten, että julkaistaan vetoomuksen ja tilinumeron sisältävä ilmoitus lehdessä, julkisilla ilmoitustauluilla tai eri medioissa.

Edellä esitettyyn viitaten sisäasiainministeriö katsoo, että koska kyseisessä tapauksessa vetoaminen on julkaistu ilmeisesti kaikille avoimilla internet-sivuilla, on kyseessä rahankeräyslain 1 §:ssä tarkoitettu yleisöön vetoaminen. Kyseessä ei näin ollen näyttäisi olevan naapuriapu, eli sellainen spontaani toiminta, johon ei liity lainkaan rahankeräyslain 1 §:ssä tarkoitettua yleisöön vetoamista ja jossa apua annetaan eri muodoissaan täysin oma-aloitteisesti.

Helsingin kihlakunnan lausuntopyynnön liitteenä toimittamasta materiaalista käy ilmi, että nettisivuilla www.ffi.org on myynnissä myös useita erilaisia yhdistyksen kannatustuotteita, esimerkiksi t-paitoja. Näiden erilaisten kannatustuotteiden myynnin osalta kyse on tavarakaupasta, joka ei kuulu lainkaan rahankeräyslain soveltamisalaan. Liiketoiminta tulee erottaa selkeästi esimerkiksi rahankeräyksestä.

Kuvatussa toiminnassa yleisöön vetoamalla kerätään vastikkeetta rahaa Electronic Frontier Finland ry:n nettisivuilla kohdassa "lahjoitukset". Edellä mainitussa kohdassa ilmoitetaan Electronic Frontier Finland ry:n tilinumero ja ohjeet viitenumeron saamiseksi. Samalla nettisivuilla mainitaan myös toinen lahjoitusten maksutapa PayPal. Paypal maksut suoritetaan nettisivun ohjeen mukaan osoitteeseen tilaus@ffi.org. Tekstin mukaan PayPal tukee

eri rahayksiköjä. Maksuvälineenä on mahdollista käyttää luottokorttia tai lähettää lahjoituksen saajalle varat pankkitililtä.

Sisäasiainministeriön käsityksen mukaan kyseessä näyttäisi olevan rahankeräyslain 1 §:n mukainen rahankeräys, jonka toimeenpanemiseen on haettava ja saatava rahankeräyslupa.

Electronic Frontier Finland ry:n nettisivuilla oleva viittaus yhdistyksen sääntöihin ("EFFI voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia toiminnan tukemiseen") ei muuta toiminnan tosiasiallista luonnetta tai poista ehdotonta vaatimusta rahankeräyslupan hakemiseen ja saamiseen ennen kuin toiminnassa voidaan vedota rahankeräyslupan ehtojen mukaisesti yleisöön rahan saamiseksi rahankeräyslain 1 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Rahankeräysluvassa määritellään keräystavat, keräysaika ja muut lupaviranomaisen tarpeelliseksi harkitsevat lupaehdot.

Hallitusneuvos,
yksikön päällikkö

Jouni Laiho

Ylitarkastaja

Jari Kaukonen